

Zoet of zuur?

Vitamine voor het groene kennissysteem

WAGENINGEN **UR**

For quality of life

Zoet of zuur?

Vitamine K

Een innovatieve groene sector is in het belang van iedereen. Kennis is hierbij de vitamine K. De uitwisseling van kennis verloopt echter nog niet optimaal. Het onderzoeksprogramma Kennis (BO-09) heeft knelpunten in kaart gebracht en in deze mandarijn gevat. Dit is de zure kant van de mandarijn. Elke partij in het groene kennissysteem zal zich een partje moeten toe-eigenen en actie moeten ondernemen om de knelpunten weg te nemen. Er zijn al goede praktijkvoorbeelden. Dit is de zoete kant van de mandarijn. Laat u hierdoor inspireren.

*U wordt uitgenodigd om deze mandarijn te pellen
en één of meer partjes zelf op te pakken, of uit te delen.
Uw bijdrage, klein of groot, kan verschil maken.*

Welke organisaties en personen gaan er gezamenlijk voor zorgen dat de vitamine K optimaal beschikbaar komt en het groene kennissysteem doet bruisen van energie?

Partje 1. Wie pakt dit op?

Het is moeilijk om ruimte voor een vrije actor te financieren.

Gewenste situatie:

De rol van vrije actor wordt erkend.

*Een vrije actor is iemand die de positie en de vaardigheid heeft om te doen wat nodig is om een netwerk in beweging te krijgen en te houden en zich niet laat belemmeren door bestaande regels en structuren.

Goed praktijkvoorbeeld:

Netwerken in de veehouderij

Netwerken van veehouders hebben behoefte aan ondersteuning in hun zoektocht naar duurzame veehouderijssystemen. Een succesvol experiment is opgevolgd door een subsidieregeling speciaal voor de inhuur van netwerkbegeleiders en andere expertise.

Netwerkbegeleiders opereren nu als vrije actoren die kunnen doen wat nodig is voor het netwerk. De boekjes 'Netwerken met vrije actoren' en 'Netwerkgereedschap voor vrije actoren' geven aanwijzingen voor het werken met netwerken en interventiemogelijkheden.

Meer info: maarten.vrolijk@wur.nl

Vraag:

Zit u in een positie om een vrije actor ruimte te geven?

Partje 2. Wie hapt toe?

Opleiden en waarborgen expertise
vrije actoren.

Gewenste situatie:

Een netwerk waarbinnen
de kwaliteit en effectiviteit van de
vrije actor wordt gewaarborgd.

Goed praktijkvoorbeeld:

Netwerk voor Netwerkprofessionals

Dit netwerk organiseert bijeenkomsten voor vrije actoren uit onderzoek, onderwijs, overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Door kennis en ervaring met elkaar te delen, ontwikkelen vrije actoren samen nieuwe methodieken. Daardoor kunnen ze hun rol beter spelen, en ook vertrouwen opbouwen binnen hun eigen organisatie.

Meer info: eelke.wielinga@wur.nl

Vraag:

Bent u of kent u een vrije actor
met behoefte aan nieuwe
expertise en feedback?

Wie zet zijn tanden in partje 3?

De huidige manier van afrekenen is niet geschikt voor innovatieve samenwerkingstrajecten.

Gewenste situatie:

Procesgerelateerde criteria voor afrekening van de vrije actor.

Goed praktijkvoorbeeld:

Leren voor Duurzame Ontwikkeling (LvDO)

In het netwerk LvDO zitten onder andere ambtenaren uit provincies en Rijksoverheid, die duurzame ontwikkeling willen vormgeven. SenterNovem voert het secretariaat. De leden van het netwerk nemen als vrije actoren allerlei initiatieven, zoals het bijeenbrengen van wetenschappers en mensen uit de praktijk rond een thema, opdrachten voor essays, netwerken voor het onderwijs, en het ondersteunen van overleg rond Duurzame Ontwikkeling. Werkplannen met intenties en in combinatie met tussentijdse terugkoppeling creëert vertrouwen bij de opdrachtgevers. Hiermee krijgen de vrije actoren ruimte.

Meer info: a.bijma@senternovem.nl

Vraag:

Kunt u een andere manier van afrekenen goed gebruiken?
Welke afrekencriteria vindt u functioneel?

Op wie z'n bordje ligt partje 4?

De financieringskalender biedt te weinig ruimte voor het maken van fouten en afstemming.

Gewenste situatie:

Projecten met een langere looptijd bieden ruimte voor flexibiliteit en afstemming van kalenders.

Goed praktijkvoorbeeld:

Leren met Toekomst

Mbo- en hbo-studenten werken aan de beantwoording van vragen die komen uit ondernemersnetwerken, bijvoorbeeld over energiekringlopen, duurzaam stalontwerp of pompoenenteelt. Een docent en een onderzoeker begeleiden gezamenlijk de studenten(teams). De ondernemers treden soms op als opdrachtgever, soms als ervaringsdeskundige of expert. In matchingsbijeenkomsten wordt afgestemd welke vraagstukken in welke periode kunnen worden opgelost. Hierbij wordt rekening gehouden met de schoolkalender, het groeiseizoen van gewassen, de beschikbaarheid van leerlingen, de looptijd van onderzoeksprojecten enzovoort.

Meer info: jorieke.potters@wur.nl

Vraag:

Gaat u uw invloed aanwenden voor een langere doorlooptijd en meer flexibele financieringsprocedures?

Iemand voor partje 5?

Projectfinanciering geeft te veel administratieve rompslomp voor relatief kleine samenwerkingstrajecten.

Gewenste situatie:

Bundeling van kleine deelprojecten tot een groter programma.

Goed praktijkvoorbeeld:

Kennisdoorstroming Plantgezondheid

Onderzoekers en docenten werken samen aan inspirerend en actueel onderwijs. De onderzoekers brengen de kennis in, de docenten dragen zorg voor de didactische kant. Een breed scala aan samenwerkingsvormen is gebundeld onder één groot programma, waarin het budget flexibel wordt ingezet. De producten zijn gebaseerd op vraag (vanuit het onderwijs) en aanbod (vanuit het onderzoek). Voorbeelden zijn onder andere lespakketten, databank, scholingsdagen, excursies en workshops. De samenwerking draagt bij aan een structurele band tussen onderzoek en onderwijs.

Meer info: gera.vanos@wur.nl

Vraag:

Zou bundeling van projecten voor u ook een uitkomst kunnen bieden?

Wie geeft partij 6 een zoete nasmaak?

Projecten waarvan de uitkomst niet vaststaat kunnen moeilijk financiering vinden.

Gewenste situatie:

Het gebruik van een specifiek monitor- en evaluatiesysteem geeft de financier vertrouwen in een goede afloop van de projecten.

Goed praktijkvoorbeeld:

Groene Kennis Coöperatie: programma Voeding en Gezondheid

Binnen het programma Voeding en Gezondheid lopen diverse inhoudelijke projecten en activiteiten. De verantwoordelijkheid voor de monitoring en evaluatie hiervan is belegd bij het programmateam. Programmaonderdelen worden toegewezen aan een 'adoptieouder' uit het programmateam. Deze geeft de grenzen aan waarbinnen een project zich kan ontwikkelen in lijn met de programmadoelen. Vanuit een gemeenschappelijk kader wisselen de 'adoptieouders' ervaringen onderling uit. Zo kunnen betrokkenen zowel op programma- als projectniveau van elkaar leren.

Meer info: f.praasterink@hasdb.nl

Vraag:

Ook wel eens gedacht aan deze aanpak? Brengt dit u op een idee om een project gehonoreerd te krijgen?

Gegadigden voor partje 7?

Partijen en personen die iets nieuws willen, kunnen elkaar moeilijk vinden.

Gewenste situatie:

Mensen met elkaar in contact brengen, inspireren en laten leren.

Goed praktijkvoorbeeld:

De Melkvee Academie

De Melkvee Academie ondersteunt individuele melkveehouders bij hun ondernemerschap, innovatie en zoektocht naar kennis om bij te blijven. Voor en door veehouders vormt de basis: 'boeren leren van boeren' en melkveehouders als kennismakelaars in het veld. Vanuit eigen behoeften en vragen kunnen ondernemers op een interactieve manier kennis uitwisselen op bijeenkomsten en activiteiten, maar ook via de website op Melkvee Connect. Elke deelnemer heeft op Melkvee Connect een eigen account met vragen, interesses en expertise. Een makkelijke manier om snel de juiste personen te vinden om mee te discussiëren en van te leren.

Meer info: c.wierda@melkveeacademie.nl.

Vraag:

Waar vindt u partners voor innovatieve projecten?

Wie durft? Partje 8.

Zichtbaarheid van succesvolle kennisarrangementen is beperkt.

Gewenste situatie:

Ontmoetingen waarbij succesvolle werkwijzen worden gedeeld.

Goed praktijkvoorbeeld:

CoP Ondernemerschap

De CoP (Community of Practice) Ondernemerschap is een samenwerking tussen Wageningen UR Agrocenter voor Duurzaam Ondernemen en programmateam Ondernemerschap van de Groene Kennis Coöperatie. De CoP organiseert periodiek bijeenkomsten, waarbij voor zowel docenten, ondernemers, onderzoekers en studenten wat te brengen en te halen valt: 'good practices' in onderwijs en onderzoek op gebied van ondernemerschap. Door het ontwikkelen van een gezamenlijk netwerk leert men elkaar beter kennen. De deelnemers worden geïnspireerd en gestimuleerd om mee te doen aan lopende samenwerkingstrajecten en om nieuwe op te starten.

Meer info: harry.kortstee@wur.nl of w.oosterhoff@cah.nl

Vraag:

Heeft u ook behoefte aan het delen van ervaringen over samenwerking met verschillende partijen?

De laatste, de lekkerste? Partje 9.

Het kennissysteem is
onoverzichtelijk.
Het 'loket' ontbreekt.

Gewenste situatie:

Een 'loket' inrichten, gebruik
makend van bestaande of nieuwe
communicatiekanalen.

Goed praktijkvoorbeeld:

Groenweb

Op www.groenweb.nl wordt kennis toegankelijk gemaakt op het gebied van groene thema's, zoals bloembollen, boomverzorging en boomkwekerij. Het is een vindplaats van nuttige informatie en een trefpunt voor onderwijs, onderzoek en bedrijfsleven. De site is een samenwerking tussen onderzoeksinstituten, universiteiten, groene onderwijsinstellingen en diverse organisaties uit het bedrijfsleven. Elke partij levert informatie voor de website en is tegelijkertijd gebruiker van de beschikbaar gestelde kennis. Voor nieuwe thema's is het eenvoudig om aan te haken.

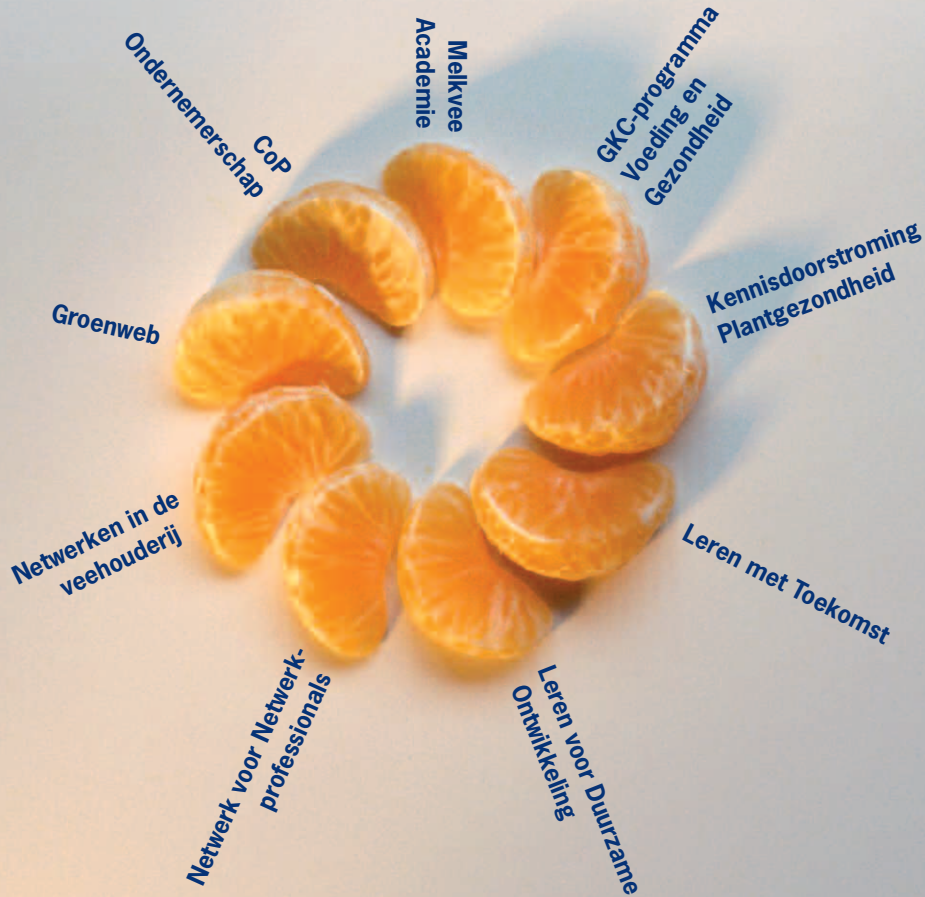
Meer info: barry.looman@wur.nl

Vraag:

Wat kan u doen om het
kennissysteem inzichtelijker
te maken?

Goede praktijkvoorbeelden en ...

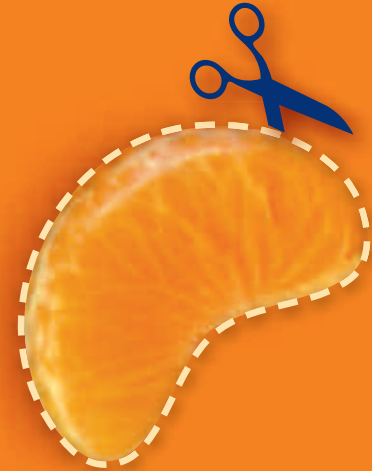

... vitamine K voor het groene kennissysteem

Het groene kennissysteem kan leren van de kennis en ervaring uit goede praktijkvoorbeelden: Vitamine K.

Kijk naar de genoemde knelpunten ...
Kijk naar uw eigen positie ...
Wat kunt u bijdragen?

Mijn bijdrage aan de vitamine K:

Colofon

Auteurs:

Marijke Dijkshoorn-Dekker	LEI Wageningen UR
Eelke Wielinga	LEI Wageningen UR
Gera van Os	PPO Wageningen UR

Fotografie:

Wageningen UR, Gerjan Brouwer (DLV Plant), Melkvee Academie, Nationale Beeldbank, Shutterstock en Christiaan van der Zwan

Coördinatie/Vormgeving:

Wageningen UR, Communication Services

Vormgeving en fotografie:

Marjolein de Vette Grafisch Ontwerp & Fotografie, Wageningen

Drukwerk:

DeltaHage BV, Den Haag

Informatie:

Marijke Dijkshoorn-Dekker, e-mail: marijke.dijkshoorn@wur.nl

Het onderzoeksprogramma Kennis (BO-09) is gefinancierd door het ministerie van LNV. Deze uitgave is ook te vinden op internet: www.kennisonline.wur.nl/BO/BO-09

© januari 2010, Wageningen UR

Dit beeldmerk symboliseert de spelers in het groene kennissysteem. Zij opereren zelfstandig maar circuleren, benutten en creëren samen kennis in de overlappende gedeelten.